

BEZINNING VOOR ONDERWIJSMENSEN IN DE ABDIJ VAN AVERBODE

TERUGBLIK - GETUIGENIS VAN DEELNEMERS
2018-04-24/25

Vrij verdraagzaam weerbaar Spiritualiteit van de geweldloosheid

24 en 25 april 2018

met Mark Van de Voorde

Mark Van de Voorde (1947) is opiniemaker en publicist. Hij publiceert in binnen- en buitenlandse media. Hij studeerde politieke wetenschappen en communicatiewetenschappen en was onder meer hoofdredacteur van Kerk en Leven en speechschrijver van Herman Van Rompuy. Hij schreef een tiental boeken, waarvan de recentste 'Help, ik ben gelukkig' (Pelckmans) en 'Vrij Verdraagzaam Weerbaar' (Halewijn).

We leven in een samenleving van angst. Ook maatschappelijk is angst een slechte raadgever. Angst scheidt een klimaat van wraak en wanorde in plaats van wet en orde. We moeten de moed opbrengen om de angst te overwinnen door een weerbaarheid die geen afbreuk doet aan de vrijheid en de verdraagzaamheid.

Vrijheid - Commentaar is vrij

Geen vrijheid zonder vrijheid van meningsuiting die wederkerig is. De meningsvrijheid begrenzen is een gevaarlijke stap. We moeten de vrije meningsuiting binnen de grenzen van de tolerantie houden door dialoog van identiteit tot identiteit.

Verdraagzaamheid - Ja, christenen laten met zich spotten

In de trits vrijheid-verdraagzaamheid-weerbaarheid is verdraagzaamheid de voorwaarde voor vrijheid. Verdraagzaamheid sluit ook in dat je toelaat dat een ander iets minder goeds zegt over jou. Hoe ga je daarmee om?

Weerbaarheid - De linkerwang is de rechter niet

Verdraagzaamheid zonder weerbaarheid is een vlucht voor de vrijheid. Weerbaarheid is actieve verdraagzaamheid. Deelname aan het discours en schaamteloze beleving van het geloof zijn de meest efficiënte uitingen van weerbaarheid.

TERUGBLIK VAN EEN DEELNEMER

Johan Vandenbroucke nam deel aan deze tweedaagse in de abdij van Averbode en blikt in dit artikel terug op zijn indringende ervaring. Lees hierna zijn inspirerend getuigenis.

Het is midweek en al schemerdonker wanneer ik, met de hulp van een goed plannetje, de grote trappenhal van de abdij binnenkom. De stress van de autorit en het fileleed valt direct van mij af, een 'pater op wacht' wijst mij de weg naar de plaats waar Mark Van de Voorde net begonnen is met zijn voordracht 'vrij verdraagzaam weerbaar, de spiritualiteit van de geweldloosheid'.

Vrij

'Vrijheid is niet absoluut maar wel heel fundamenteel' is het eerste wat ik hoor als ik binnenkom. Vrijheid is een belangrijke voorwaarde voor een vreedevol maatschappelijk samenleven. Zo ook op een school: als vrijheid en welzijn in evenwicht zijn, is het er goed leren en leven voor de leerling en het schoolteam. Vrijheid 'etaleren' hoort dan ook bij de kernopdracht van het onderwijs. Mogen we ook terug meer deugdzaamere mensen worden en nederig zijn? Mag ook het 'bekwamen in kennis' weer aan belang winnen? Bekwaam zijn in het denken vormt ook jonge mensen tot vrije mensen die in vrede zijn met zichzelf en niet nabootsen maar ook verwonderd mogen zijn om het vele goede, het ware, om de mooie dingen van elke dag.

En kunnen wij nog verwonderd zijn? Verwonderd bij het goede, het mooie, het ware? Maar mogen en kunnen we ook nog verontwaardigd zijn bij schending van het goede, het mooie en het ware? Nemen we nog onze verantwoordelijkheid in WOORD en DAAD?

Laat ons ook hopen dat de jongeren van vandaag en morgen mogen en kunnen zeggen waar het op staat, in open dialoog kunnen gaan.

In deze pluralistische wereld mag elkeen vanuit zijn eigen identiteit de andere/Andere ontmoeten: mogelijks als Sisyphus die altijd maar de steen de berg oprolde maar met het geloof dat wie met lege handen de berg opklimt, terugkomt met de stenen van het geloof ...

Een doordenkertje die nog wat nazindert bij het avondgebed en nadien in het gezelschap van 'medecursisten' en een fris abdijsbiertje.

Het is even voor middernacht en vredig stil wanneer ik mijn privé-stekje binnenkom, een mooi maar toch heel modern ingerichte kamer met de nodige faciliteiten, naar ik de volgende dag verneem vrij recent heringericht; je hoeft voor niets meer op de gang te gaan ...

Rustige en aangepaste klassieke ochtendmuziek wekt ons in de ochtend. Niet veel later zitten we in het koor van de abdijskerk voor het ochtendgebed: psalmen, psalmen ... 't is even aanpassen maar het doet goed!

Verdraagzaam

Na een goed ontbijt starten we terug met Mark.

'Hoe ver gaat de verdraagzaamheid, de tolerantie: de deugd om met spot en scherts om te gaan'? Laten we toe dat men spot met het christelijk geloof? Laten we onze identiteit afnemen?

Ja, we mogen er voor uitkomen, we zijn weerbaar, we mogen 'anders denken' als een andere dat ook mag!

Ook vrijheden respecteren: zo is geloof een persoonlijke keuze!

Met het kunnen aanvaarden dat er lelijke dingen over dat geloof gezegd worden, dat de 'humor' maar ook 'spotten met' pijn doet. Wettelijk beperken kan niet. Ja, spotten met, vaak zit er een

groot verlangen achter, vaak gebeurt het ook vanuit een onvervuld verlangen om het goede ten kwade te duiden, zij die spotten zitten vaak ook met 'ultieme vragen'!!

Humor en reclame bij religie en levensbeschouwingen zijn trouwens van alle tijden, zijn nog altijd verankerd: denk aan de flesjes bier met een pater als afbeelding op het etiket, een melkfabriek met de naam 'Sainte-Marie' ...

Anderzijds zijn religiesymbolen ook erg krachtig en sterk verankerd.
Denken we maar aan de kruisbeelden, de hoofddoeken ...

Tolerantie is zeker geen synoniem van onderdanigheid, heb daarom de moed om spot te 'verdragen' maar ook om weerbaar actief te zijn, om assertief op te komen vanuit de gedachte dat van mening verschillen mag! Daarbij is onwetendheid (bij gebrek aan kennis) vaak een grote boosdoener. Weten is dus de boodschap en dat kan door in gesprek, in dialoog te gaan ...

In dialoog met Hem die we vader mogen noemen, het kan bij de eucharistieviering met de paters in de grote abdijkerk.

Na de viering ontmoet ik er een koppel dat ik al lang ken en in mijn buurt woont. Ze vertellen me dat ze hier elk jaar komen en in dit zalige oord een vijftal dagen spiritueel tot rust komen in hun huwelijksrelatie. Het geeft me een goed gevoel!

Weerbaar

Tot rust? Ja, en toch moeten we weerbaar zijn en blijven anno 2018.

Weerbaarheid, waar nodig in discussie gaan, verstandig en niet emotioneel reageren, rationeel de feiten weerleggen, beleefd blijven ook al begint men te schelden wordt men verbaal agressief!
Kunnen we en durven we dit nog op vandaag ?

Weerbaar ook in het zoeken naar de identiteit binnen een maatschappij die alles 'neutraal' voorstelt. Hier is voor het onderwijs een belangrijke rol weggelegd: alle leerlingen graag zien, geen voorkeuren omwille van kleur, afkomst, gender ...

Weerbaarheid uit zich ook in de gedrevenheid, de passie, je roeping als leerkracht. Het is je eigen motor op het juiste toerental krijgen om ook anderen aan te zetten tot ... ook al doet het soms pijn want dat is eigen aan passie (cfr. Maarten Luther King: 'voorgaan op het lijden van het volk'!

En mag er nog plaats zijn voor 'het goede', voor dienstbaarheid, voor 'raakbaarheid'?

Goedheid (niet moeten laat sporen na) gaat trouwens verder en dieper dan rechtvaardigheid (doe niet wat je niet wil, het moet!).

Goedheid is de tegendraadsheid in een wereld van eigenbelang!

Het laat me niet los, wanneer ik na een warm afscheid richting autosnelweg en huiswaarts rijd.
Kort maar heel goed was mijn eerste bezinning voor onderwijzers in Averbode. Tot nog ...

Johan Vandenbroucke

